

DE IZEGEMSCHÉ KJK-UIT,

Verschijnende bij gelegenheid en appetijte, en opgesteld
door BERNARDUS POMPE.

Al lag de waarheid in het graf,
Al wat haar drukt, dat moet er af.

Te bekomen bij den drukker VION-VAN EECKHOUTTE aan 10 centiemen per nummer.

Gezien den onverwachten bijval, dien de *Kijk-Uit* heeft gevonden, zal Bernardus met een der beste teekenaars eene overeenkomst sluiten om zijn papierken te illustreeren.

BERNARDUS, HET PUBLIEK EN DE « LANDBOUWER » VAN ROUSSELARE.

De *Landbouwer* heeft deesmaal den *Kijk-uit* aangevallen zonder handschoenen. Hij scheldt, hij verwijt en knarselant van spijt, maar niet een gezond woord is er in zijne aanranding te vinden: geen enkel woord, dat iets weérlegt of het recht bewijst van zijn schuimbekken, en daarom lacht Bernardus de rousselaarsche duts vierkant uit. Hij begint zijne jeremiade met ons voor zedeloos en eindigt met ons voor onmenschen te beschuldigen.

Zoo! zoo! Bernardus is zedeloos, omdat hij de zedeloosheid aanwijst met vingers en de zedelozen aan de kaak stelt! En de *Landbouwer*, die onbevleete boer van Rousselare, raadt de plichtigen aan zich om Bernardus niet te bekreunen en maar altijd voort te doen! Als 't alzo is, lichtekooien van Izegem, ge moet u niet meer geneeren voor 't water en hergaat het maar; en gij, madame pachadette, die zoo veel op uwe neus zet met de centen van Pé de lezer, God verblijdt zijne ziele! dwingt maar nogmaals uwe dochter tegen haren wil en dank, tot onbetamelijkheden. En gij, Leonard, en gij, Ciskes, vooruit jongens! ge kunt u niet te zat zuipen en geene domheden genoeg verkoopen; immers de zedelijke en klerikale *Landbouwer* van Rousselare zegt het zelf.

O *Landbouwer*, aanmoediger der zedeloosheid en der zatlapperij, nu zult gij toch uw blad aan de herbergiers van Rumbeke niet meer moeten geven aan den verminderden prijs van 60 centiemen per trimester: Leonard zal voorzeker wel voor zulken voorstaander van 't nat eene hofstede koopen.

Gelukkiglijk dat de inkwisitie niet meer in zwang is, want volgens de lamentation van den *Landbouwer* zou men de schrijvers van den *Kijk-Uit*, waarover de herbergen zelf beschaamd staan, in sine fine schellekens moeten snijén.... 't Is vreed!

En om de beschaamdheid der liberalen moet de *Landbouwer* zich niet verontrusten. Bernardus kent maar een persoon, die den *Kijk-Uit* AUSSI BÊTE QUE MÉCHANT vindt, en dat is Jacobus Augustinus van uit de Rousselaarstrate, maar dat is geen liberaal, al leest hij de *Indépendance* en den *Écho*, welken hij bij liberale vrienden afhaalt. Als 't noodig is, zal Bernardus eens bij gelegenheid en appetijte toonen wat en wie die Jacobus is, en, rechtuit gezegd, die Jacobus heeft nog al veel op zijn geweten.

OP DEN HOOGDAG VAN SINKSEN.

Bernardus. — Parbleu, Machaar, van waar is de komst nu?

Machaar. — Van Emelghem. Ik kome daar juist een sermoentje te hooren van M. Caillet, den onderpastoor.

Bernardus. — Zoo! zoo! Wat heeft hij zool naer

het plafond geblazen; ik zeg naar het plafond omdat hij toch nooit zijne aanhoorders durft bezien en altijd den neus recht omhoog houdt.

Machaar. — O! Bernardus, dat moest ge hoord hebben, 't was kostelijk. Hij viel uit tegen uwen drukker en zeide van op den preekstoel dat deze tittelde en geen twee reken fransch kan schrijven.

Bernardus. — 'T was nieuws, dat de gaai vertelde; want niemand wist tot nu toe dat mijn drukker tittelde, en de Emelghemsche preekstoel moet voorzeker eene oude waschkuipe zijn om zich daar bezig te houden met zulken onnoozelen zoever. M. Caultlet zal niet lange leven: hij is foolijk.

HEM, DIE GEENE TWEE REKEN FRANSCH KAN SCHRIJVEN,
AAN M. CAULLET, ONDERPASTOOR TE EMELGHEM,
met de toelating van Bernardus Pompe.

M. Caultlet plaatst u hier voor den spiegel, jongen, en zie wel.

Als gij daar een Kortrijknaar ziet, die bij het doen zijner studien altijd en overal een hoofddekse! met twee lange ooren werd opgezet, zeg dan maar: « dat was ik. »

Als gij er een ziet, die eens op een eenzijdig vraagje aan zijnen professor antwoordde: « Non intelligo, domine » (ik versta 't niet, heer) en voor compliment terugkeeg: « Non intelligis, bestia! » (hoe! gij verstaat 't niet, EZEL!) zie wel of die slimmerik M. Caultlet, de onderpastoor van Emelghem, niet is.

Als gij daar een ziet die, na zijne studien, niet bekwaam werd gevonden en niet aanveerd kon worden voor het priesterschap, zeg maar zonder mikken: « dat was ik. »

Als gij er een ziet, die daar bij eenen bloedverwant het kladpotten ging aanleeren en er na zes maanden werd buiten gezet als nog te dom zijnde om eenen witter in de hand te houden, zeg maar altijd voort: « 't was ik. »

Als gij er een ziet, die na zoo vele blijken van kennis en slimmerik, door de tusschenkomst van een invloedrijken oom, tot het seminarie nieuwen toegang vond en door alle mogelijke voorspraak onderpastor werd van Emelghem, opdat die dwazerik zich eenigszins den mond zou kunnen openhou-

den, zeg dan maar stoutweg: « Hier zit die leeuw voor en in de spiegel. »

Salut, M. Caultlet, tot op eenen anderen keer.

KIJKJES IN DE VIJFDE EN ZESDE MAAND VAN 1873.

De bedevaarten zijn volop aan 't orde van den dag. Langs alle kanten ziet men geheele benden de straten en wegen belemmeren. Zondag 22 juni laatst had er eene bedevaart te Kortrijk plaats en men rekt dat er daar niet min dan twintig duizend zweeters waren.

— Jamaar, Alekeies, het was warm ook!

— Nu de bedevaart is er toch niet te goed afge-loopen. Op het oogenblik dat Monseigneur de estrade, welke op de markt gemaakt was, ging opklimmen, zag ik van verre een driehonderdtal mannen eensklaps peereboomen maken en verwonderd over die ceremonie, drong ik naderbij en zag toen dat het de estrade was, die gedeeltelijk was ingevallen.

— 'K had ook die *coup-d'oe* willen genieten!

VAN LANGS OM STERKER! — Wat zal de H. Vader aardig kijken als hij te wete zal komen dat hij van de parochie Wijngene totaal vergeten en zelfs verre achter zijnen vijand gezet wordt?; zie eens.... 'k durve het bijna niet zeggen.... maar 'k zal 't algelijk zeggen. Zie, voor de H. Sakramentsprocessie te Wijngene heeft men de pauslijke vaandels in 't schoenkotje gesmeten en zich van 't blazoen van Victor-Emmanuel: « roode grond met het wit kruis van Savooien in 't midden » bediend.

't En wil niet gepeisd worden en 't is pertang al-zoo!.. Drij bedevaarten, gelijk deze van Kortrijk, en kunnen dat niet herstellen....

Wat zal Bernardus in zijn leven nog al zien gebeuren!

Over een drietal weken stond de gemeente Cachtem, bij een helder en prachtig weér gansch op haar best. Vleggen en bannieren zwaaiden lieflijk uit een pannegat van elk huis, immers de koorzangers-maatschappij ging haren nieuwen hoofdman inhalen en zij waren zelfs verwittigd van zijne komst om 5 1/2 uren. Burgemeester, schepenen, raadsheeren, veldwachters, in een woord al de sommiteiten van geheel de parochie stonden in versch lijnwaad. Om 4 uren hoorde men de trommel pak en zak slaan en te Cachtem weet men wat dat te zeggen is: in min dan tien minuten waren al de huizen leég en elkeen trok stoetsgewijze de

dorpplaats uit om M. Bonnet te verwelkomen : boerekloeffen, boerepeerden en chiezekarren ontbraken er niet. Eenige minuten buiten de p'rochie stond de stoet nog altijd geduldig te wachten en 't was reeds nabij 6-1/2 ure. Het geduld verminderde en de eene zegde : « Laat ons verder gaan, misschien pakt M. Bonnet eene pinte in d'Honds-marktjes, » een ander, wat meer gestoord, begon luidop uit te vallen tegen M. Bonnet, die aan den burgemeester eenen brief geschreven had om hem zijne komst te melden. Eindelijk werd het gemor algemeen en allen keerden onder het geroffel van pak en zak huiswaarts, zweerende dat M. Bonnet hen niet meer zou gehad hebben.

Wat was nu de oorzaak van die handelwijs van M. Bonnet?

Een farceur had dien toer gespeeld, en M. Bonnet wist van niets.

Bernardus vindt het aanmoedigend voor onze Pompiers van te gaan blussen bij de boeren. Over tijd werden ze vrijwillig in hun werk gedwarsboomd en uitgescholden, op eenen anderen keer kregen ze bijna eene ruifeling en zondagnacht werden ze bij den brand voor eene bende struikroovers aanzien; men was zelfs zoo komplaisant van aan de drije mannen, die den ganschen nacht bij den brand gewaakt hadden, 's morgens eenen boterham te weigeren!

Wat is toch 'ne boer?...

In eene der laatste zittingen onzer Kamers werd het overnemen van de Vlaandersche ijzeren wegen besproken en de heer Vandepereboom beklaagde zich te recht over het nadeel, dat het gouvernement ons doet met die overneming te weigeren aan dezelfde voorwaarden, waaraan het andere spoorwegen heeft overgenomen. Bernardus heeft gezocht en herzocht om te zien wat onze representant Dumortier daarover al gezegd had tot onze verdediging en Bernardus heeft gevonden, dat hij... zijnen bek niet heeft geopend!... Hij nogtans, die geen twee minuten zwijgen kan, als 't er maar op aankomt eenen liberaal op den rug te springen.

'K zie 'nen representant voor Rousselare!

Nauwelijks heeft Dumortier in de Kamer voor de Vlaamsche zaak gesproken of dadelijk springt geheel Rousselare wel tien voet hoog van geluk! De Landbouwer vindt geene woorden om zijne blijdschap uit te drukken en al de vlaamsche en taalkundige genootschappen en bonden, met hunne voorzitters en ondervoorzitters erbij stieren aan den

doorluchtigen spreker eenen Franschen brief vol gelukwenschingen en platzakkerijen.

Bernardus staat daarop stom en vraagt vooreerst aan die heeren waarom al dien overdreven lof?... Is het de plicht niet van uwen vertegenwoordiger u te vertegenwoordigen?... En waarom ook niet zoo veel woorden van afkeuring als hij *smoelt* speelde wanneer het uwe belangen gold in de zaak der vlaandersche ijzerenwegen?.. Daar moest hij u vertegenwoordigen, maar hij deed het niet: hij keerde u den rug toe om zijne vriendjes van Brussel niet te mishagen.

Zaken die moeilijk zijn om vinden. — Een jongeling van 20 jaren, die waarlijk en rechtzinniglijk godvruchtig zijn. — Een klerikaal nieuwsblad, zoo als de *Landbouwer*, dat niet liegt. — Een ciske, die de bierwinkels niet frekwenteerd. — Een oude dronklap die 'nen afkeer krijgt van den drank. — Een gemeenteraad, die dommer is als deze van Izegem. — Een mensch, die ten vollen gelukkig is.

M. DE BURGEMEESTER EN BERNARDUS.

Bernardus. — Dag menheere de burgemeester.

De burgemeester. — Dag jonkheid. Zijt gij Yveris-sehs vader niet? Ik heb d'eer niet u te kennen.

Bernardus. — Ik ben Bernardus Pompe van achter de kerke.

De burg. — Ge gelijkt nogtans malkander gelijk twee druppels water, buiten dat uwe voeten wat minder zijn.

Bernardus. — Maar menheer de burgemeester, wanneer gaat de abonnementslijst nu maar uit-hangen?

De burg. — Ik weet het niet: menheer Ooghe heeft te veel werk in zijne fabriek, en ge moet dat ook inzien. Wat meer is, die lijst veroorzaakt altijd eenen hoop observatien en ik zou liever hebben dat ze in 't geheel niet uithangt.

Bernardus. — Dat geloof ik wel, menheer de burgemeester: al die miskontenten moeten u 't hert afknagen. En de baron, komt hij op de lijst?

De burg. — Neen, neen! daaraan zullen wij niet tikken: de burgerij is gewoon van te betalen en ze kan voort betalen; daarbij zullen wij, om een weinig schae in te halen, al de die aanslaan die van de Ciskes niet zijn: 'k ben ik er ook in. De eerste die gestraft wordt, is de postmeester; dat zal hem leeren liberaalachtig zijn. En ware 't niet van den ondank, maar..... Geloof mij, Bernardus, 't en is niet al goud dat blinkt en bur-gemeester zijn is bij verre na zoo aantrekkelijk niet zoo als ik het altijd gedroomd heb, en ware ik niet vet ('k wil zeggen: burgemeester), 'k en zou 't niet meer worden. Verbeeld u eens hoe ik

— het lastig heb : gisteren had ik een tiental bezoeken, die mij water en bloed deden zweeten. Vooreerst had ik de Koornmarkt die klaagt omdat hare boomtjes niet groeien, terwijl de bewoners van die markt blijde zijn omdat ze de moord steken; maar 'k zal er algelijk nieuwe zetten : wat verschilt mij dat volk!

Bernardus. — Die boomtjes hebben toch alreeds veel geld gekost!

De burg. — 't Is betaald.

Bernardus. — G'hebt *gij* dat betaald, menheere?

De burg. — Zeker ja, uit de stadskasse, maar uit mijn kasse niet. — Nu tot daar, dan kwamen de Hondstraat en de Meenensche straat en de Kortrijksche straat, die ongelukkige straten zijn, op hunnen poot spelen omdat wij 2270 frs. aan de Papestraat hebben gehangen zonder nut, maar in 't voordeel van den heer pastoors kongregatie en menheer Carpentier's blinde muur.

Bernardus. — En voeg erbij, menheer de burgemeester, om dat werk nog meer luister bij te zetten, dat de aanpalers in al de straten de borduren der trottoirs hebben moeten betalen, en nu in de Papestraat niet.

De burg. — 'K en kan ik er niets aan doen, Bernardus, 't is nu te late. En elkeen komt naar mij : vele straten en gangskes worden maar half gezuiverd en ze komen al naar mij; er worden staken bij de kerk uitgesmeten en geene putten gevuld noch lant-ernen gehangen, zoo dat menschen en beesten bijna verongelukken, en ze komen naar mij; mad. wed. Angillis staat om moeilijkheden te ontmoeten voor haren bouw, omdat men haar een slecht alignement heeft opgegeven, en ze komt naar mij. De drooge Jan beklagt zich over de leelijke kromte, waarmee hij begiftigd is door het gebouw van Rosseel, en hij zegt dat 't al mijne schuld is! Ben ik nu wel architect of stratevager? 't Is ongepermeeteerd! Waarom heeft Rosseel niet willen 80 fr. betalen om die straat recht te maken op zijnen kost? Wij moeten het niet doen want wij wonen achter de kerke niet! Ten anderen, Bernardus, ik geef om dat kwartier niet meer, 't is onzuivere lucht; immers er woont daar een vrouwspersoon, die mij op 4 juni voor de bagatel van wat steenen en wat kalk meer zottigheid naar mijnen kop geworpen heeft als al de steenen van stad en de boomkens van de Koornmarkt erbij waard zijn; die méchante Liete heeft toen mijnen hoogmoed diep gekwetst. En bij dat al men valt mij nu lastig voor het bouwen van de Casino, waaraan ik niets veranderen kan. En dan de Policie, deze kwam zich beklagen omdat er geene policieklok luidt bij gebrek aan klokken, ik ging den pastoor vragen om met eene andere klok te mogen luiden en hij weigerde zonder complimentjes!.. Ik die alles voor hem doe, tot mij belachelijk maken toe! En men roept en men tiert langs alle kanten, zoowel de g'z als de pishoeken. — En dan het onderwijs, waarover de Kijk-Uit mij bedreigt eens ferm af te rammelen. Waarachtig, burgemeester zijn is niet geestig.

Bernardus. — Ge zijt zeer te beklagen, menheere, en nogtans als ge 't alzoovort doet gelijk gij het tot nu toe gedaan, hebt ge moogt nog op geene beternis hopen.

Gezusters Kommeeren uit de Marktstraat, gij weet het zeker niet dat Bernardus daar omtrent was, toen gij op 20 mei laatstleden treffelijk het gat van den timmerman werd getoond op het oogeblik dat ge meendet in eene plaats uwe neus te steken en uwe tongskes te wetten? — Ehwel, ge weet het nu, proficiat!

EEN VERSCH MIRAKEL.

Op een onzer omliggende dorpen gingen de kerkbedienden den naamdag van hunnen lieven herder vieren door hem eene magnifike taart aan te bieden.

Op den gewenschten dag werd de taarte in de Sakristij gebracht en geplaatst op eene tafel tussen twee vazen met boukeets.

Het was des morgens vroeg, en iedereen die zijn hoofd in de sakristie stak, haalde smakelijk de aangename lucht door den neus, met eenen « Ah! wat riekt dat hier goed! »

De koraals en missediëners watertandden ook en gingen insgelijks hunnen neus steken tegen de witte serveet waarin men het platteel met de taart geknoopt had.

Op het gewoon uur dat M. de pastoor de sakristij binnen kwam, was iedereen op zijnen post. Hij ontving, bij zijne aankomst, de hertelijke gelukwenschingen van geheel het personeel der kerk. De stoelman, de oudste, bood hem de taart aan en ontknoopte de serveet, fier zijnde over het heerlijk zicht der goedkleurige gebakken korstjes.

Hij verbleekte en moest zich aan de tafel vastgrijpen, wilde hij niet in onmacht vallen: Groote God!... het platteel was ijdel, de taart was verdwenen!... Een algemeene kreet van verbazing steeg uit aller monden; men verloor zich in gissingen; toen eensklaps al de jonge missediëners het beeld van St-Hieronimus aantoonde: geleie en mizelingen der taart waren aan zijnen mond geplakt!

Al de andere heiligen (die in de processie altijd medegaan en aldaar in afwachting geplaatst worden) droegen kenteekens aan handen en mond alsof zij ook medegeeten hadden; twee engelkens, voorts komende van het een of ander kerkornement, en die in eenen hoek onder de tafel lagen, hadden nog elk een stukken taart in hunne handjes en hunne aangezichtjes waren ook met geleie beklad!

De missediëners, al zich de duimen aflekkende, zegden dat het een mirakel was, en iedereen was van gevoelen dat het wel zou kunnen waar zijn. Intusschen is het feit aan de hooge geestelijkheid bekend gemaakt en men wacht nu op antwoord om een nieuwe bedevaart in te richten ten einde dit schitterend mirakel te vereeuwigen!

Ciskes! maakt u gereed.